

Jadwiga Zamoyska (1831-1923)

- działaczka społeczna i wybitny pedagog, służebnica Boża Kościoła katolickiego.

Kalendarium:

4.07.1831 – Jadwiga Zamoyska urodziła się w Warszawie.

W dzieciństwie przebywała kolejno: w Krakowie, Żurawicy, Wysocku, Zarzeczcu.

Od 1837 – mieszkała w Oleszycach.

1848 – rodzina Jadwigi odzyskała majątność kórnicką po latach procesów i powróciła do Kórniku koło Poznania. Tutaj Jadwiga spędziła swoją młodość.

1852 – po uzyskaniu dyspensy papieskiej, wyszła za mąż za brata swojej matki, późniejszego generała - Władysława Zamoyskiego. Zamieszkała w Paryżu. Pomagała mężowi w jego działalności politycznej. Towarzyszyła mu w misjach i podróżach dyplomatycznych.

Została przyjęta do tego Towarzystwa Azjatyckiego jako pierwsza kobieta.

1863 – wspomagała działalność powstańczą brata Jana.

1868 – po śmierci męża pozostała na emigracji i postanowiła resztę życia poświęcić pracy dla kraju. Zajęła się wychowaniem dziewcząt w duchu chrześcijańskim i narodowym.

Okolo 1870 – założyła we Francji zakład wychowawczy dla polskich dziewcząt.

1882 – po powrocie do Polski w rodzinnym majątku (Kórniku pod Poznaniem) otworzyła pierwszą polską szkołę zawodową dla dziewcząt – Szkołę Domowej Pracy Kobiet. Była to pierwsza szkoła gospodarcza na ziemiach polskich. Za życia założycielki wykształcenie zdobyło w niej ponad trzy tysiące dziewcząt. Szkoła działała również po śmierci Jadwigi, aż do jej likwidacji przez władze komunistyczne w 1948 r.

1885 – z powodu sprzeciwu Bismarcka przeniosła Szkołę Domowej Pracy Kobiet do Galicji.

1920 – Jadwiga powróciła do Kórniku.

1921 – za zasługi położone dla Rzeczypospolitej Polskiej na polu działalności wychowawczej i filantropijnej została odznaczona Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

4.11.1923 – zmarła w Kórniku i tu została pochowana.

30.07.1925 – z należących do niej oraz jej syna Władysława dóbr na mocy ustawy sejmowej powstała fundacja Zakłady Kórnickie, będąca wypełnieniem ostatniej woli fundatorów i jednocześnie wykonaniem testamentu głowy rodu Działyńskich i Zamoyskich – Tytusa Działyńskiego.

27.11.2012 – Kuria Metropolitalna w Poznaniu oficjalnie wszczęła proces beatyfikacyjny Jadwigi Zamoyskiej. Odtąd przysługuje jej tytuł Służebnicy Bożej.

Wybrane publikacje Jadwigi Zamoyskiej:

1898 – *Zakład Kórnicki (Szkoła Domowej Pracy w Zakopanem)* (broszura)

1899, 2001 – *O miłości Ojczyzny*

1902 – *O pracy*

1907, 2002 – *O wychowaniu*

1910-1930 – *Jenerał Zamoyski* t. 1-6 (dzieło wydane nakładem Biblioteki Kórnickiej)

Bibliografia:

1. Chałupka Władysław, *Jadwiga z Działyńskich Zamoyska : niewiasta mężna, wychowawczyni mądra* [online]. Verba Sacra [dostęp online: 11.01.2023]. Dostępny w Internecie:
http://www.verbasacra.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=191:verba-sacra-w-zakopanem-generaowa-zamoyska
2. *Encyklopedia Pedagogiczna XXI wieku*, t. 7, red. Józef Marek Śnieciński, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie „Żak”, 2008.
3. *Jadwiga z Działyńskich Zamoyska* [online]. Biblioteka Kórnicka: Polska Akademia Nauk [dostęp online: 11.01.2023]. Dostępny w Internecie:
<http://www.bkpan.poznan.pl/>
4. *Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie ustanowienia roku 2023 Rokiem Jadwigi z Działyńskich Zamoyskiej* (M.P. 2022 poz. 737)